

תקות מנחם

גליון מס'
244 (5)

ערש"ק פרשת בהר

ט' אייר

ה' תהי' שנת אל-על* – שנת
ביאת ה'משיח (בג'מטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר אהבה - ב'

מחזור ל' (גימטריא "בכ"ח") שנה ז"ך

יום ד' פרשת קדושים (ב), כ"ג ניסן, איסרו חג הפסח

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בג'מטריא)

סיום הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה והתחלת הלכות ציצית

חברו עם "והטף אל דרום"⁵ אל תטיפו⁶, לשון דיבור [כנראה מלשון
הטפה], כמו "ולזכרון בין עיניך" האמורה בפרשה ראשונה⁷, שהרואה
אותם קשורים בין העינים, יזכור הנס וידבר בו". שוב רואים שענין
התפילין הוא הדיבור בנס יציאת מצרים, כמו כל ענין ההגדה וסיפור
יציאת מצרים [ואולי השם "טף" – לתינוקות – פירושו מלבד מלי
קטנות - ושבאים מהטיפה, אולי גם מלשון הטפה ודיבור, כי אין לטף
עוד שלמות השכל, אלא שאוהבים להראות כוחם בדיבור, ובחילוף
אותיות – מפטפטים].

ונתנו הדם על המזוזות

ב. גם מצות מזוזה – קשורה עם יציאת מצרים, כי היא באה
בהמשך למה שבני" במצרים נתנו (מן הדם של קרבן פסח הראשון) על
שתי המזוזות ועל המשקוף, וכתוב בזוהר שהיום מצות מזוזה היא
המשך למה שנתנו את הדם על המזוזות.

וכמו שבמצרים נתינת הדם על המזוזות שמרה על בני" שהיו
בבתים שאכלו את קרבן הפסח שע"כ נאמר⁸: "והיה הדם לכם לאות
על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עליכם, ולא יהיה
בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים", ואח"כ נאמר⁹: "ועבר ה'
לנגוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף על שתי המזוזות, ופסח
ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף".

וכתוב בזוהר הקי' בפר' בא שעד"ז במצות מזוזה שנמצאת בפתח של
בתי ישראל, שהיא שמורת שלא יוכל שום משחית לבוא שם ולהזיק.
וכשכ"ק אד"ש מה"מ הכריז בשנת תשל"ד על "מבצע מזוזה",
הביא את הזוהר¹⁰ ואמר שכתוב שם ש"חבלין דחלין וערקין"; היינו
שלא רק שלא יכול להכנס לבית שיש בו מזוזה, אלא שהוא בורח
משם, וכן אומר הזוהר שם, שלא רק מי שנמצא בבית שיש בו מזוזה
הוא שמור אלא גם מי שיוצא מבית שיש בו מזוזה כשרה, הוא שמור
מכל חבלה ונזק, וע"ז אומר הזוהר¹¹ נאמר "הוי' ישמור צאתך ובואך

תפילין אות ליציאת מצרים

א. את הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה, התחילו ביום א' ערב
שביעי של פסח, וסיימו באיסרו חג הפסח, שמבטא את הקשר לחג
הפסח [איסרו חג" – פירושו קשרו לחג ע"ש הפסוק¹: "איסרו חג
בעבותים וגו'" שהכוונה לקשור את קרבן חקגיגה וכו'], וגם בארץ
ישראל ששביעי של פסח הוא היום האחרון של פסח, שהיה ביום
שני, יום ד' הוא יומיים אחרי חג הפסח, שאומר אד"ש בשיחות
ששלושה ימים הסמוכים הם קשורים ומחוברים יחד כמצאיות
אחת, שהם כעין דין "לבוד" בשלושה טפחים. ורואים קשר בולט
ומפורש בין כל אחד מהלכות אלו לחג הפסח ויציאת מצרים שהיא
עיקר בו;

הלכות תפילין - את מצות התפילין קיבלנו עם יציאת מצרים,
שעל התפילין נאמר לראשונה בפרשת יציאת מצרים פרשת בא,
בפרשיות "קדש לי כל בכור" ו"והיה כי יביאך", שבסוף פרשת בא.
שאלו הן שתי הפרשיות הראשונות שבתפילין.

ושם נאמר במפורש שהתפילין הן אות על הניסים של יציאת
מצרים ומכת בכורות; בפרשת קדש נאמר²: "והיה לך לאות על ירך,
ולזכרון בין עיניך, למען תהיה תורת ה' בפיך, כי ביד חזקה הוציאך
הוי' ממצרים", ואומר ע"ז רש"י: "והיה לך לאות. יציאת מצרים
תהיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך וכו'". היינו שהאות
והזכרון של התפילין של יד ושל ראש, הם על נס יציאת מצרים,
וכנראה רש"י לומד זאת מכך שפסוק זה נאמר בהמשך לפסוקים
שלפני זה שמדובר בהם ובאריכות על יציאת מצרים ומכת בכורות.

ובסיום פרשת "והיה כי יביאך" נאמר³: "והיה לאות על ידכה
ולטוטפות בין עיניך, כי בחוזק יד הוציאנו הוי' ממצרים", ואומר ע"ז
רש"י בפירוש המילה "ולטוטפות" [אחרי שאומר שהם התפילין שהם
ארבעה בתים, "טט בכתפי שתיים, פת באפריקי שתיים", אומר] ומנחם

* ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ו): "ואל על יקראוהו"
שמורה שהנביאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" – אל הקב"ה ועד למעלה
הכי עליונה, הגאולה וביאת המשיח וע"ד הנאמר (תבוא כו, ט): "ולתתך עליון על
כל הגוים אשר עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות בביאת
המשיח והגאולה!

¹ תהילים קי"ח, כ"ז.

² בא יג, ט.

³ פסי' טז.

⁴ תנחומא יד, סנהדרין ד"ב, מנחות לד, ב.

⁵ יחזקאל כא, ב.

⁶ מיכה ב, ו.

⁷ פסי' ט.

⁸ בא יב, יג.

⁹ פסי' כג.

¹⁰ זחי"ג רסג, ב, רסו, ב.

¹¹ זחי"ג, רסו, א.

מעתה ועד עולם."

ואז אמר אד"ש, שכתוב בספרים על המילה "מזוזות"¹² (בכתיב חסר) שהן אותיות: "זז מות"; היינו שדוחה כל ענין של היפך החיים ונוק. ואדרבה כתוב בטור ובשו"ע יורה דעה¹³: "שהמזוזה מאריכה ימיו של אדם כי בתורה בפרשת והיה אם שמוע¹⁴ ששם מוזכרת מצות מזוזה בפעם השניה, בהמשך ל"וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך"¹⁵, נאמר¹⁶: "למען ירבו ימיכם וימי בניכם וגו'" [ואם אין מזוזה כשרה, מקצר ימיו של אדם].

יש ששים ריבוא אותיות לתורה

ג. ובקשר למצות כתיבת ספר תורה, שע"כ לומדים בהלכות אלו אפשר לומר הקשר ליציאת מצרים;

כי הרבי הורה ועשה מבצע להשתדל שכל יהודי יהיה לו אות בספר תורה, כי כל אדם מישראל יש לו האות שלו בתורה שהיא שומרת עליו, ומקשרת ומאחדת אותו לה' ולכל שאר עם ישראל, וע"כ אומרים "ישרא"ל" ר"ת - יש ששים ריבוא אותיות לתורה; היינו שלכל יהודי יש את האות והחלק שלו בתורה, [ואמנם בפועל יש רק כמחצית ממנין זה; מפרשים זאת ומבואר בחסידות שהכוונה היא על אותיות רוחניות שאינן נכתבות כמו חיריק או חולם חסר, ובמקום פתח שיכול להיות ה' או א'. וזהו הפירוש למה שאומרים חז"ל¹⁷: "למה נקרא שמן "סופרים"? שהיו סופרים כל אותיות שבתורה", שבפשטות אינו מובן, כי לספור אותיות יכול כל ילד קטן; אלא שהיו יודעים לספור את האותיות הרוחניות].

וביציאת מצרים, שאז נהיו "צבאות ה'"¹⁸, ונמנו 60 רבוא, כי הרי כשנכנסו למצרים היו רק 70 נפש, כמ"ש בהגדה הפסוק¹⁹: "בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, ועתה שמך ה' אלקיך ככוכבי השמים לרוב", "ויהי שם לגוי גדול עצום ורב"²⁰, ועי"כ, יציאת מצרים, נהי הגדר של "ששים ריבוא אותיות לתורה".

"תקות" חוט השני"²¹

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. התפילין אות וזיכרון על יציאת מצרים ומכת בכורות.
- ב. מצות מזוזה המשך ל"ונתנו מן הדם (של קרבן פסח מצרים) על המזוזות".
- ג. מזוזות – זז מות.
- ד. ספר תורה – יש ששים רבוא אותיות לתורה, ר"ת ישראל, וביציאת מצרים נמנו 60 ריבוא ונעשו צבאות ה'.

* * *

יום ה' פרשת קדושים (ב), כד ניסן

הי' תהי שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא) סיום הלכות יציאת והתחלת הלכות ברכות מצות יציאת זיכרון ליציאת מצרים

א. את הלכות יציאת למדו וסיימו ביום שאחרי איסרו-חג הפסח, זמן יציאת מצרים ו"זמן חרותנו" (וגם בארץ ישראל שבטיע של פסח הוא היום האחרון של פסח שהיה ביום שני, עכ"פ נמצאים תוך שלושה ימים שאחרי חג הפסח שכנ"ל בסיום הקודם אד"ש אומר

שג' ימים נקראים "לבוד") והקשר ליציאת מצרים נראה ברור; בסיום פרשת יציאת מצרים את מצות יציאת ליציאת מצרים, שבפסוק האחרון נאמר²²: "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים וגו'", היינו שמצות יציאת קשורה באופן ישיר עם זכרון יציאת מצרים, ובפרט ע"פ פירושי חז"ל שמובאים גם בפירוש רש"י, כדלקמן. ועי"כ קבעו שבק"ש יקראו הפרשה השלישית פרשת יציאת בגלל מצות זכירת יציאת מצרים שהיא גם בלילה, שזוהי מטרה עיקרית במצות יציאת.

ורש"י בפסוק על המילים "אשר הוצאתי אתכם" אומר: "על מנת כן פדיתי אתכם שתקבלו עליכם גזרותי [כי הרי מצות יציאת היא כמ"ש²³: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשייתם אותם, ולא תתורו אחרי לבבכם וגו', למען תזכרו ועשייתם את כל מצוות ה' והייתם קדושים לאלוקיכם" ורש"י אומר על "וזכרתם את כל מצוות ה'" שהגימטריא של יציאת עם שמונה החוטיין וחמשה קשרים הוא תרי"ג] והיינו שיציאת מצרים ומצות יציאת, כדי שזכור ונעשה את כל המצוות.

ואח"כ אומר רש"י: "דבר אחר, למה נאמר יציאת מצרים – אני הוא שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור לשאינה של בכור, אני הוא עתיד להבחין ולהיפרע מן התולה קלא אילן בבגדו ואומר תכלת היא".

ואח"כ מעתיק רש"י ומפרש את כל פרטי הפרשה והדמיון למכת בכורות וליציאת מצרים "מיסודו של ר' משה הדרשן", ואומר, שהסמיכות של פרשת יציאת שבאה אחרי פרשת מקושש עצים ביום השבת ופרשת עבודה זרה, שהמחלל שבת הוא כעובד ע"ז שהם שקולים ככל המצוות. וגם פרשת יציאת שקולה כנגד כל המצוות, שנאמר: "ועשייתם את כל מצוותי", ואח"כ מביא רש"י הדמיון בפרטי מצות יציאת למכת בכורות ויציאת מצרים, וז"ל: "על כנפי בגדיהם. כנגד ואשא אתכם על כנפי נשרים"²⁴, על ארבע כנפות, ולא בעלת שלוש ולא בעלת חמש, כנגד ארבע לשונות של גאולה שנאמר במצרים²⁵: "והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי. פתיל תכלת, ע"ש שיכול בכורות, תרגום של שיכול תיכלת. ומכתם היתה בלילה, וכן צבע התכלת דומה לרקיע המשחיר לעת ערב. ושמונה חוטיין שבה – כנגד שמונה ימים ששהו ישראל כשיצאו ממצרים.

קרבן פסח התחלת יציאת מצרים

ב. כ"ק אד"ש שואל על דברי רש"י שאלות מאד חזקות, ומבאר בביאור נפלא שנותן אור חדש, ומחזק את הקשר של פרטי מצות יציאת ליציאת מצרים;

א) בסוף דברי רש"י אומר, ששמונה החוטיין שבציצית, הם כנגד השמונה ימים ששהו מיציאת מצרים עד שאמרו שירה על הים. הרי דבר ברור הוא שהיו רק 7 ימים מיציאת מצרים עד קרי"ס (כי הרי קרי"ס היתה ביום השביעי מיציאת מצרים), ולמה כותב שמונה ימים!?

ב) רש"י כותב שהטעם לצבע התכלת, כי זה דומה לרקיע המשחיר לעת ערב, שאז היתה מכת בכורות, ונשאלת השאלה מה הקשר של מכת בכורות לרקיע?

ג) מכת בכורות הרי היתה בלילה, בחצי הלילה, שאז הוא חושך ממש, ולא לעת ערב, ולמה הפתיל הוא בצבע תכלת ולא שחור ממש?

ד) בדיבור המתחיל זה מסביר רש"י את משמעות המילה "תכלת" על שם שיכול בכורות, וכן את משמעות צבע התכלת שהוא כעין הרקיע, ולא את ענין הפתיל, ולמה בדיבור המתחיל מצטט רש"י גם את המילה "פתיל", שאת זה אינו מבאר, והרי ברש"י מדויק גם המילים שמצטט מהפסוק?

ה) רש"י אומר שמכתם היתה בלילה, ואמנם מכת בכורות היתה בלילה ואז אמר פרעה "קומו צאו מתוך עמי" אבל יציאת מצרים

²² שלח טו, מא.

²³ פסי לט-מ.

²⁴ יתרו יט, ד.

²⁵ וארא ו, ו-ז.

¹² ואתחנן ז, ט.
¹³ שו"ע יו"ד הל' מזוזה סי' רפ"ה ס"א.
¹⁴ עקב יא, יג.
¹⁵ פסי כ.
¹⁶ פסי כא.
¹⁷ קידושין ל, א.
¹⁸ בא יב, מא.
¹⁹ עקב יב, כב.
²⁰ תבוא כו, ה.
²¹ יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחתה תלו את תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשנה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

עצמה היתה למחרת באמצע היום "בעצם היום הזה" ובכלל לא בזמן ערב וחושך?

ואד"ש שואל בזה עוד שאלות ואח"כ מבאר ביאור נפלא איך שבפרטים אלה מבטא רש"י את הקשר של הפרטים שבציצית ליציאת מצרים;

והביאור בכל זה מבאר אד"ש, שאמנם יציאת מצרים עצמה היתה ביום, אבל הגזירה נגזרה משמים כבר מהלילה כשפרעה אמר "קומו צאו מתוך עמי", ועוד לפני זה כשהיהודים שחטו והקריבו את קרבן הפסח "בין הערבים" היתה התחלת ההתחלה של יציאת מצרים כפי שנמשכה ונגזרה מהשמים.

ולכן אומר רש"י ש"התחלת דומה לרקיע המשחיר לעת ערב" כי הגזירה על הגאולה נגזרה והתחילה כבר מאתמול בין הערבים, שהתחילו להקריב את קרבן פסח ואח"כ אכלו אותו בערב.

ונשאלת השאלה איפה מוצאים כזה דבר שענין מסוים ירמז לענין שנגזר ברקיע?

ולכן מצטט רש"י מהפסוק גם את המילה "פתיל"; כי הפתיל הוא דבר שקשור למעלה בכנף (פתיל הוא מלשון **נפתלתו**) ותולה ונמשך למטה. שזה מראה על מכת בכורות ויציאת מצרים לא רק כפי שהיתה כאן למטה, אלא גם כפי **שנמשכה מלמעלה מהרקיע**.

ולכן אומר רש"י שהשמונה חוטין בציצית הם כנגד **השמונה ימים** ששהו מיציאת מצרים עד שאמרו שירה על הים ונשאלת שאלה שהרי קרי"ס ושירת הים היו ביום השביעי ליציאת מצרים ולא ביום השמיני? והמענה הוא שכאן מדובר על יציאת מצרים כפי שנמשכה מלמעלה ונגזרה ברקיע ולא רק ממכת בכורות שאמר פרעה קומו צאו מתוך עמי, אלא מאז התחלת שחיטת והקרבת ואכילת קרבן פסח שהיה בין הערבים, ומאז עד שירת הים היו 8 ימים – שהוא משך זמן כל יציאת מצרים מאז שהיתה למעלה ברוחניות ועד שהיתה בפועל.

והייתם קדושים לאלוקיכם

ה. לאחר זכירת ועשיית כל המצוות שע"י הציצית, שזוהי מטרת יציאת מצרים לקבל את עול מלכות שמים ולעשות המצוות, נאמר בפסוק: "והייתם קדושים לאלוקיכם", וכאן הקשר לפרשת "קדושים" שנאמר בראשית הסדרה²⁶ הציווי: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם". ורש"י אומר ע"ז²⁷: "... שרוב גופי תורה **תלויין בה**", וכן ע"י מצות ציצית²⁸: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות הוי' ועשיתם אותם", שהן מרומזים **בחוטי הציצית התלויין בה**, כפי שרש"י אומר לעיל שהגימטריא של המילה "ציצית" עם השמונה חוטין והקשרים מורים על **התרי"ג מצוות**.

פרושים מן העריות

ו. על "קדושים תהיו" אומר רש"י²⁹: "היו פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא **גדר ערוה**, אתה מוצא קדושה וכו'", שזוהי המטרה של מצות ציצית כנאמר הלאה בפסוק אחרי וראיתם וזכרתם "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם **זונים אחריהם**", ואומר ע"ז רש"י³⁰: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, מסרסרים לו את **העבירות**"; העין רואה והלב חומד והגוף עושה את **העבירות**", וזהו ממש התוכן של מ"ש על קדושים תהיו; הווי פרושים מן העריות ומן העבירה, ומסיים בפסוק הבא "והייתם קדושים לאלוקיכם".

ולא תתורו אחרי לבבכם

ו. הנ"ל שענין הציצית ודי הכנפות הוא לשמור את קדושת האדם ול"מסגר" אותו במסגרת הקדושה מכל פינותיו וצדדיו ולשמרו שיהי אצלו "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו' והייתם קדושים לאלוקיכם" וכן "קדושים תהיו", ובפרט בעניני צניעות;

וזה מתאים לסיפור שמספרת הגמרא במנחות שתלמיד אחד התפתה אחרי יצרו ונסע למדינת הים לאישה גויה לעבור עבירה ר"ל, והי כבר מוכן לעבירה ואז הציציות טפחו לו על פניו והתעורר בתשובה, ועזב את העבירה וחזר ללימוד התורה אצל רבו. ונהי בעל תשובה שלם, וגם האישה התעוררה מזה והתגיירה ובאה לרבו וחיתן אותם, ורבו אמר: "אותן מצעות שהציעה לו באיסור תציע לו בהיתר", היינו שהציצית גרמו לתשובה הכי גדולה בענייני צניעות וקדושה.

המשיח והגאולה מציץ מן החרכים

ז. גאולת מצרים – הגאולה הראשונה, היא שורש לכל הגאולות עד הגאולה האחרונה והשלמה, וכמו ביציאת מצרים שבאה בשלבים שלבים מאז שמשה רבינו התגלה ואמר בשם ה' "פקוד פקדתי אתכם" ואח"כ ביטול השיעבוד והמכות עד שיצאו לגמרי ממצרים, וכן על הגאולה לעתיד לבוא אומרים חז"ל³¹: "גאולתן של ישראל בתחילה קימעא קימעא וכל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת (כמו שחר) ומרומז במילה **ציצית** כמו שאומר רש"י שקשור עם הפסוק³² "מציץ מן החרכים" שקאי על המשיח והגאולה, מ"י"ד מ"ש, נאו! אחישנה!

"תקות" חוט השני²¹

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. **בפרשת ציצית – זכירת יציאת מצרים – ונמצאים בימים הסמוכים לחג הפסח.**
- ב. **בפרשת ציצית – זכרון ועשיית כל המצוות – וצי"מ ע"מ קבלת מצוות ה'.**
- ג. **הפרטים שבציצית כנגד פרטי יצי"מ ומכת בכורות.**
- ד. **הגזירה על יצי"מ מלמעלה ברקיע התחילה מקרבן פסח בין הערבים שהרקיע בצבע תכלת.**
- ה. **מטרת הציצית והייתם קדושים – בפרשת קדושים.**
- ו. **קדושים – פרישות מן העריות והעבירה – וראיית הציצית מביאה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם"**
- ז. **הציציות הצילו מעבירת זנות.**
- ח. **גאולת מצרים וגאולת משיח קימעא קימעא – "מציץ מן החרכים".**

* * *

מחזור ל' (גימט' "בכח") שנה כ"ח (גימט' "יחי!")

יום ב' פרשת אמור כח ניסן

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה' משיח (בגימטריא)

סיום הלכות ברכות והתחלת הלכות מילה

להרבות בברכות ושבח ה' והזולת

א. כ"ק אד"ש מה"מ בלקו"ש אומר: "שההוראה משם הפרשה "אמור" [שאין הכונה על הדיבור בדברי תורה כי על זה יש מצוה מיוחדת "ודברת בס"] ובמנהג רוב ישראל לא נקראת הפרשה "אמור אל הכהנים" אלא "אמור" סתם, שמשמע לכל היהודים. ומהי האמירה שיהודי צריך להתמיד ולהרבות בה, כי כרגיל הוראת המשנה: "אמור מעט", "ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה" ומהי האמירה שבה היהודי צריך להרבות כפי שכתב הרמב"ם: "**להרבות בשבח חבירו**", היינו לא רק שלא לספר לשון הרע אלא "אמור!" באופן של הווה הנמשך, להדגיש ולהרבות בשבחי הזולת. [ואומר אד"ש שגם בסוף הסדרה מודגש ענין הדיבור (אלא שבאופן שלילי) ענין המקלל את השם חומרתו ועונשו, ושהי' בן שלומית בת דברי, כדברי רש"י: **דברנית** ופטפטנית היתה].
ואולי אפשר לומר עדי"ז גם שרומז ומורה גם על אמירת דברי שבח וברכה לה', שזהו התוכן של הלכות ברכות. ובהלכה האחרונה כותב הרמב"ם: "**וירבה בברכות הצריכות**, וכן דוד אמר³³: **בכל יום**

³¹ ירושלמי ברכות ויומא ג. שהש"ר מטו.

³² שה"ש ב, ט.

³³ תהילים קמה, ב.

²⁶ קדושים יט, ב.

²⁷ ספרע, ויק"ר סד, ה. ילקו"ש תרי"א.

²⁸ שלח טו, לט.

²⁹ ספרע, ילקו"ש תרי"ד.

³⁰ ספרי, תנחומא ט, ז, ירושלמי ברכות א, ה במדב"ר יז, ו.

הקב"ה נקרא רעך

ג. ואפשר לשאול הרי בשיחת אד"ש מדובר לשבח את החבר והזולת ולא על הקב"ה?

והתשובה היא בשנים (א) חבר קאי גם על הקב"ה כמו שאומר רש"י על דברי הגמרא במסכת שבת³⁴: "מאי דעלך סני לחברך לא תעביד". ומפרש רש"י בפירוש ראשון ש"לחברך" מורה על הקב"ה כמו שנאמר³⁵: "רעך רוע אביך אל תעזוב". ועד"ז הפירוש ב"ואהבת לרעך כמוך" שקאי גם על הקב"ה.

ב) הברכה שמברכים את הקב"ה מורה גם על המשכת הברכה על היהודים כפי הפירוש בחסידות בנוסח הברכה: **ברוך** - מלשון ברכה והמשכה למטה, כמו: "ויברך את הגמלים", וכן בנוסח המשנה: **"המברך את הגפן"** שהכונה היא על ההורדה למטה. "אתה ה' אלוקינו" - שמורידים וממשיכים למטה את החיות וההשפעה מהוי, שיהיה אלוקינו - כוחנו וחיותנו ובתוכנו, היינו שכל **ברכה** היא ההשפעה לעם ישראל, שזה נפעל גם על ידי שאומרים דברי שבח על יהודי, שמגלים את המידות וכחות הנשמה שלו. כי לדיבור של יהודי יש עוצמה וכוח לפעול ולגלות את הכוחות הטובים ולכן צריכים כל כך להיזהר שלא לדבר כלל לה"ר ובגנות חבירו, כי על ידי כך יכול לגלות ולעורר את התכונות השליליות.

ובפרט בימי הספירה, עלינו לתקן את ה"נהגו כבוד זה בזה", ועיי"כ לבטל את האבילות, ולהביא האהבה שתחיש **מיד הגאולה!**

"תקות" חוט השני²¹

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. אמור - להרבות בשבח חברי, וכן הקב"ה נקרא רעך.
- ב. הברכות שבח הקב"ה.
- ג. הברכות - שפע עלינו עם ישראל.

דברי כ"ק אד"ש מה"מ על ה"מדינה" ו"אתחלתא דגאולה"

א. הרה"ח יהודה ז"ל פלדי (שנתמנה אח"כ בהוראת הרבי ליו"ר ה"ועד למען שלמות העם", והתמסר לכך בכל כחו ומרצו, ועיי"כ, עם ה"מופתים" הקשורים עם זה נכתוב בעז"ה בהזדמנות הבאה), הגיע מארה"ק לכאן, לאד"ש, ביום ה' ז' כסלו תשכ"ט בערב, לרבי נודע שהוא בדרך משדה התעופה, ואד"ש חיכה עליו ויצא לתפילת ערבית בשעה 7 בערב (באיחור רבע שעה, כי כרגיל בחורף ערבית ברבע לשבע). יומיים אח"ז בשי"ק פ"ר ויצא ט' כסלו (יום ההולדת ויום ההילולא דאדמו"ר האמצעי), התועד אד"ש בשבת אחה"צ (באותן השנים עוד לא היו התועדות כל שבת) והתחיל לדבר בהתועדות באריכות ובחריפות עיי"כ שיש קוראים למצב בארה"ק **"אתחלתא דגאולה"** ר"ל, ושלא שייך ענין של גאולה בלי פעולת המשיח, כפי שמוכח ברמב"ם ה' מלכים ובחז"ל (חלק מהפרטים של שיחה זו נדפסו בהערה ארוכה בליקוטי שיחות ח"ה, פ"ר ויצא), ואמר שאינו יכול למצוא סיבה אחרת למה נופלים קרבנות ר"ל, (זה ה' בזמן "מלחמת ההתשה" בתעלת סואץ אחרי "מלחמת ששת הימים"), רק בגלל שאומרים עיי"כ "אתחלתא דגאולה" ר"ל (בשנים אח"ז אמר אד"ש שסיבת הקרבנות בגלל חוק "מיהו יהודי", שמכירים כיהודים גם באינם יהודים כהלכה, כי עיי"כ שפורצים ושברו את המחיצה המבדלת בין הגוים ליהודים נכנסים הגוים ופוגעים ביהודים).

מכיוון שזה ה' נושא השיחה שדיבר אד"ש בשבת הראשונה שהי' כאן הרב פלדי ובשבועות שאח"ז, הוא קלט זאת במיוחד ו"נתפס" עיי"כ, (ובפרט שבצעירותו התחנך אצל רבני הונגרי בעיר מולדתו, **פרסבורג**, הידועים בקנאותם בעניינים אלו, ואח"כ ה' עיתונאי ישראלי בארץ ישראל), ולכן ב"יחידות" שאל עיי"כ את אד"ש.

הרב פלדי ה' כאן במשך כמה חודשים (והתארח בבית משפחת הרה"ח יהושע ז"ל קארף. ברחוב קינגסטון עיי"כ קראון סטריט) עד אחרי חג השבועות, ואני קירבתי אותו כשהי' כאן (ובשנים אח"כ הייתי מבקר הרבה בביתו בעיר תל אביב, לחב"ד ולהידות קירבו אותו יו"ר צא"ח

בארה"ק הרב ישראל ז"ל לייבוב ולהבדלחט"א מנהל סמינר "בית רבקה" בכפר חב"ד הרב שמואל שיחי (חפר).

ב. כשנכנס ליחידות באסרו חג השבועות תשכ"ט (אז ה' רגיל אד"ש לקבל האורחים ל"יחידות" למחרת החג "וכוס של ברכה", ובשנים שאח"ז בימי אסרו חג של החגים ה' הולך ל"ואהלי", וקיבל "יחידות" רק למחרת ועל ה"מופת" שהי' "כוס של ברכה" ולמחרת, ובכניסה ליחידות, נכתוב בעז"ה בפעם הבאה).

הרב פלדי שאל את אד"ש שרוצה לשמוע יותר פרטים על מה שהבין מההתועדות בשלילה החריפה למה שקוראים "אתחלתא דגאולה", וכשחוזר לארה"ק בתור עיתונאי ישאלו אותו אנשים ועיתונאים מכל החוגים וההשקפות, איך ימסור ויסביר להם הדברים?

ג. הרבי נתן לו הרצאה ארוכה ומפורטת על ע"פ התורה למה שהם קוראים "מדינה", ואמר;

"בהיסטוריה של היהודים מפעם לפעם מנסה אותם הקב"ה לבחון אם הם ראויים כבר לגאולה השלימה, ונתן להם מעין "עצמאות" מסוימת, שנותן להם הזדמנות להוכיח בהתנהגותם שכבר ראויים ומוכנים לגאולה השלימה.

ולדוגמא הביא אד"ש את מה שהי' באירופה ב"ועד 4 הארצות", שנתנו ליהודים מעין אוטונומיה ועצמאות מסוימת, אבל זה לא הצליח ולא התנהגו כראוי.

ועוד לא היתה ליהודים הזדמנות כ"כ טובה וחזקה להוכיח שכבר ראויים לגאולה השלימה, כמו שהי' בשנת תשי"ח שכל הגויים אמרו ליהודים שאתם עצמאים בארץ ישראל להתנהג כרצונכם, ולא תלויים בשום גוי, רק תתנהגו כראוי ובשלום עם שכניכם, האומות שמסביב. וזו היתה מעין "חזרה כללית" אחרונה בהצגה, לפני שהמסך עולה.

ובאסיפה הראשונה כבר דנו באיזה גוים להיות תלויים, אמנם הרוב היו בעד אמריקה, אבל היו גם כאלה שהיו בעד להתכופף לרוסיה, בזמן שהגויים אמרו להם, שאינם תלויים בשום גויים.

ואז הקימו מדינה המתנהגת **שלא כהלכה**, והקימו צבא **שלא כהלכה**, וגם ענייני פנים הם **שלא כהלכה**.

א"כ למה לי לקרוא לזה מדינת ישראל, כשאני יכול לקרוא "ארץ - ישראל" שנתקדשה לפני אלפי שנים!

ולא שייך לקרוא לזה "אתחלתא דגאולה" שזה שייך רק עיי"כ המשיח. וכל פעם כשיהודים ניסו לקרוא לתופעה מסוימת גאולה זה הביא לקרבנות. והביא לדוגמא את גזירות ת"ח ות"ט שבאו אחרי "שבתי צבי" ר"ל שחשבו שזה ענין של גאולה, כי כשחושבים ומתייחסים לענין מסויים שהוא גאולה יש קרבנות ר"ל, כי משמים מראים שזה לא גאולה.

ד. ועל שאלתו כיצד לפרסם זאת ולהסביר לעיתונאים ולציבור הרחב את הדעה הברורה הזאת?

אמר כ"ק אד"ש מה"מ;

"אבל בכלל כשמדברים עם יהודים, צריכים לדבר על דבר המאחד, ולא על דבר המפריד!"

היינו לדבר על ענייני אמונה תורה ונשמה המאחדים את כולנו, ולא בנושאים שיש כאלה שלא יקשיבו ולא יבינו.

(ושמעתי שאד"ש אמר עיי"כ גם להרה"ח יוסף שיחי העכט הרב של אילת, ששאל איך לדבר לציבור בעניינים כאלה, שבנושאים אלה מה שפחות להתעסק).

ובתקופה שאח"ז פירסם ר' יהודה פלדי מאמרים בנושאים אלה בעיתונות החרדית בארה"ק, עד שאד"ש מינה אותו לעסוק ולהיות ממונה על "מיהו יהודי" ושלמות העם.

ועל פעילותו של הרב פלדי וההוראות אליו בקשר ל"מיהו יהודי" ו"המופתים" שהיו לו, בעז"ה בגליון הבא.

לעילוי נשמת

הרה"ח משה נחום ז"ל

נפטר כ"ב ניסן אחרון של פסח ה'תשע"א

יה"ר שיהי' מליץ טוב עבור כל בני משפחתו שיחיו להצלחה רבה בכל העניינים בגשמיות וברוחניות מותוך בריאות הרחבה אושר ושמחה תמיד כל הימים וירוו שפע נחת יהודי חסידותי מכל יו"ח ויראו קבלת פני משיח צדקנו בגאולה השלמה מיי"ד ממ"ש, נאו!
נדפס עיי"כ בנו הרה"ח זאב מאיר שיחי קדנר

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

³⁴ שבת לא, א.

³⁵ קדושים יט, יח.